

Vergaderjaar 2024–2025

22 054

Wapenexportbeleid

Nr. 464

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 september 2025

Hierbij informeer ik uw Kamer over de voorgenomen overdracht samen met en onder leiding van België van drie Nederlandse en vier Belgische Alkmaarklasse mijnenbestrijdingsvaartuigen inclusief gedeelde reserve-delen, simulator en dergelijke aan het Ministerie van Defensie van Bulgarije. Met het oog op de ontwikkelingen aan de oostflank van het NAVO-verdragsgebied, is dit in het belang van zowel Bulgarije als Nederland en zijn NAVO-bondgenoten. In lijn met de motie Van den Doel c.s. (Kamerstuk 22 054, nr. 24, d.d. 17 december 1996) informeer ik uw Kamer wanneer Defensie voornemens is om een wapensysteem af te stoten, voorafgaand aan het tekenen van de overeenkomst met het ontvangende land.

Op 14 maart 2023 is uw kamer geïnformeerd over de toezegging van mijnenjagers aan Oekraïne (Kamerstuk 22 054, nr. 386). Bulgarije beschikt al over twee Nederlandse Alkmaarklasse mijnenjagers en heeft de benodigde kennis en kunde in huis.

Conform de gemaakte afspraak voor de overdracht van de in totaal zeven mijnenjagers (drie Nederlandse en vier Belgische) zal Bulgarije de training en begeleiding van Oekraïense militairen overnemen vanaf het moment waarop het ten behoeve van de overdracht aan Bulgarije op te stellen *Memorandum of Understanding* (MoU) tussen België, Nederland en Bulgarije wordt ondertekend. Ook draagt Bulgarije de kosten van het benodigde onderhoud en de technische aanpassingen van de voor Bulgarije bestemde mijnenjagers.

De gezamenlijke overdracht aan Bulgarije heeft voor zowel België als Nederland voordelen. De gezamenlijke Belgisch-Nederlandse voorraad reservedelen hoeft niet te worden gescheiden en de simulator blijft intact. Ook zorgt afstoting op deze wijze voor een relatief laag capaciteitsbeslag voor Defensie.

De mijnenjagers leveren een significante bijdrage aan de veiligheid in de Zwarte Zee. Met het oog op de huidige zorgwekkende ontwikkelingen aan de oostflank van het NAVO-gebied, is dit in het belang van zowel Bulgarije, als ook Nederland en zijn (NAVO-)bondgenoten.

Voor het bestrijden van dreigingen op de Noordzee voorziet Commando Zeestrijdkrachten (CZSK), in samenspraak met het Project Beschermen Noordzee infrastructuur (PBNi), in bestaande en nieuwe capaciteiten. CZSK en de Kustwacht (KW) hebben nu de beschikking over diverse vlieg- en vaartuigen, militair en civiel, waaronder drie Emergency Recovery and Towing Vessels voor de KW die voor meerdere taken inzetbaar zijn op de Noordzee. CZSK en de KW zien geen taak voor de mijnenjagers. Er zijn derhalve geen alternatieve taken binnen Defensie of de KW waar de verouderde mijnenjagers voor moeten worden aangehouden. Er is tevens geen capaciteit beschikbaar om de verouderde mijnenjagers te bemannen, te onderhouden en effectief in te zetten.

Inmiddels heeft de Belgische ministerraad ingestemd met de overdracht van de Belgische vaartuigen. Conform reeds bestaande afspraken tussen Nederland en België op het gebied van de mijnenjagers is België de leidende partij tijdens de overdracht. België streeft ernaar om in 2025 aan te vangen met het opstellen van een MoU met Nederland en Bulgarije. Het Ministerie van Financiën/Domeinen Roerende Zaken zal namens de Staat in samenwerking met COMMIT de onderhandelingen voeren om tot een verkoopovereenkomst te komen en zal deze overeenkomst ook tekenen. De uitgangspunten uit de MoU zullen worden opgenomen in deze verkoopovereenkomst.

De overdracht van deze Alkmaarklasse vaartuigen gaat niet koste van de capaciteiten van de CZSK. In 2025 begint de gefaseerde instroom van de zes nieuwe vaartuigen van de Vlissingenklasse (Kamerstuk 27 830, nr. 280, 15 maart 2019). Het tijdpad van de voorgenomen overdracht is afgestemd op de instroom van de nieuwe mijnenbestrijdingscapaciteiten.

De voorlopige planning is een gefaseerde afstoting, waarbij de eerste mijnenjager wordt afgestoten in 2027 en de tweede en de derde in 2028.

De Staatssecretaris van Defensie,
G.P. Tuinman